

KADERS VOOR HET BEHEER VAN
Borden en Wegwijzers

April 2016

Inhoud

1	INLEIDING	7
1.1	Aanleiding	7
1.2	Doelstelling en afbakening	8
2	HUIDIGE SITUATIE	9
2.1	Aantal borden en wegwijzers	9
2.2	Kwaliteitseisen	9
3	AMBITIE & BELEIDSKADERS	10
3.1	Wettelijke kaders en richtlijnen	10
3.1.1	Wegenverkeerswet 1994 (WVW)	10
3.1.2	Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens 1990 (RVV)	10
3.1.3	Besluit Administratieve Bepalingen Wegverkeer (BABW)	10
3.1.4	Verkeersbesluiten	10
3.1.5	Verkeersveiligheid en aansprakelijkheid	10
3.1.6	Landelijke richtlijnen	10
3.2	Gemeentelijk beleid en kaders	11
3.3	Aanduidingsbeleid	11
3.4	Inrichting en materiaalgebruik	12
4	BEHEER EN ONDERHOUD	13
4.1	Plan – do – check – act	13
4.2	Gegevensbeheer	14
4.3	Metten en inspecteren	14
4.4	Onderhoudsstrategie	14
4.5	Contractbeheer	14
4.6	Onderhoudsbudget	15
	Bijlage 1: Definities en Begrippenlijst	16

Bijlage 2: Borden Reglement verkeerstekens en verkeersregels	17
1. INLEIDING	17
2. UITVOERING	17
3. ONDERHOUD	17
Bijlage 3: Komaanduidingen	18
1. INLEIDING	18
2. UITVOERING	18
2.1. PLAATSING	18
2.2. VORMGEVING	18
2.3. MONTAGE	19
2.4. BUURTSCHAPPEN	20
3. PROCEDURE VERMELDING SIGNFACE	20
4. ONDERHOUD	20
Bijlage 4: Interlokale en lokale wegwijzers	21
1. INLEIDING	21
2. BEHEER	21
3. UITVOERING	21
3.1. HOOFDWEGEN EN HOOFDFIETSPADEN	21
3.2. LOKALE BEWEGWIJZERING	22
3.3. OBJECTBEWEGWIJZERING	23
3.4. OVERZICHT TECHNISCHE EIGENSCHAPPEN	24
3.5. PARKEREN EN PARKEERVERWIJSSYSTEMEN	25

4. PROCEDURE AANVRAAG BEWEGWIJZERING	26
4.1. AANVRAAG	26
4.2. BEOORDELING	26
5. ONDERHOUD	27
Bijlage 5: Voetgangerswegwijzers	29
1. INLEIDING	29
2. UITVOERING	29
2.1. PLAATSING	29
2.2. VORMGEVING	30
3. PROCEDURE AANVRAAG BEWEGWIJZERING	31
3.1. AANVRAAG	31
3.2. BEOORDELING	31
4. ONDERHOUD	32
Bijlage 6: Straatnaamborden	33
1. INLEIDING	33
2. VORMGEVING	33
2.1. HUIDIGE UITVOERING	33
2.2. GEWENSTE UITVOERING STANDAARD	33
2.3. UITVOERING HISTORISCHE BINNENSTAD	36
2.4. VERVANGEN BESTAANDE BORDENBESTAND	37
3. PLAATSING	39
3.1. ALGEMEEN	39

3.2. KRUISINGEN EN SPLITSINGEN

39

4. ONDERHOUD

41

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Duidelijke bewegwijzering helpt het verkeer om vlot, veilig en efficiënt door te rijden. Wegwijzers helpen weggebruikers om zich te oriënteren tijdens hun reis. Straatnaamborden zijn met de huisnummers de laatste schakel bij het vinden van een adres. Borden, wegwijzers en straatnaamborden moeten aan diverse eisen voldoen, zoals logica, herkenbaarheid en goed onderhoud. Om de kwaliteit van het bewegwijzeringssysteem te handhaven en te verbeteren, stellen we in dit beleidsstuk kaders. Een belangrijke ontwikkeling is dat steeds meer weggebruikers mobiele navigatie gebruiken. Deventer levert open data, die de makers van navigatiesoftware helpt om weggebruikers actuele informatie te bieden.

In 2010 is vanuit het Programma Openbare Ruimte (OR) een inventarisatie uitgevoerd. Deze moest leiden tot:

- Een helder en toegankelijk overzicht van het beleid voor borden en reclame-uitingen;
- Helderheid welke medewerkers van de gemeente betrokkenen zijn en welke positie ze innemen;
- Bepalen welk beleid opgesteld/geformuleerd en/of bijgesteld/geactualiseerd moet worden en bepalen of er nadere proces, beheer- en handavingsafspraken nodig zijn;
- Bepalen wie bij het opstellen van het beleid betrokken moet worden.

Uit de aanbeveling bleek dat het volgende beleid bijgesteld/geactualiseerd of (nog) vastgesteld moet worden:

- Aanduidingsbeleid voor lokale objectwegwijzers en borden;
- Harmoniseren permanente kleine objectwegwijzers in Deventer en voormalige gemeenten Bathmen en Diepenveen (variant kiezen, actualiseren en/of vervangen);
- Beleid voor straatnaamborden ontwikkelen.

Uit gesprekken met sleutelfiguren in dit proces werd duidelijk dat er sprake is van een zekere verrommeling in materialen en dat er onduidelijkheden zijn rond het beleid: vaak wordt gewerkt volgens lang bestaande, niet op schrift gestelde gebruiken. De sturing van het proces van visie, beleid, uitvoering (van aanvraag tot vergunningverlening) en handhaving is weinig geïntegreerd. Organisatorisch zijn regie, beleid, uitvoering en handhaving versnipperd.

Landelijk is de organisatie van de bewegwijzering in ontwikkeling. Sinds 2013 zorgt de Nationale Bewegwijzeringdienst voor afstemming tussen de verschillende wegbeheerders. Daarnaast verscheen begin 2014 een landelijk handvat voor de bewegwijzering: CROW publicatie 322 "Richtlijn wegwijzers 2014". De ontwikkelingen waren voor de gemeente Deventer aanleiding om deze beheerkaders voor borden en wegwijzers te maken. Daarbij zijn er raakvlakken met de Visie Leefomgeving die de gemeenteraad in 2014 heeft vastgesteld. De visie is een leidraad voor het beheer en onderhoud van de totale leefomgeving. Het product Bebording en wegwijzers is daar een onderdeel van. De visie onderscheidt vier pijlers, namelijk:

1. Schoon, heel en veilig
2. Bewuste inrichting
3. Maximaal rendement
4. Ruimte voor initiatief

In de uitvoeringsagenda van de visie staat onder pijler 1 (schoon, heel en veilig) het doorontwikkelen van instrumenten voor beheer en onderhoud. Dit Beheerkader voor borden en wegwijzers zien we als een belangrijk instrument.

We concretiseren ons beleid in de uitvoeringskaders die we als bijlage toevoegen. Ze hebben betrekking op:

- Straatnamen;
- Officiële (RVV) verkeersborden;

- Interlokale- en lokale wegwijzers;
- Voetgangers/toeristische wegwijzers;
- Komborden.

In deze uitvoeringskaders staat aan welke voorwaarden de borden en wegwijzers in de gemeente Deventer moeten voldoen.

1.2 Doelstelling en afbakening

Het onderhoud van wegen en het bijbehorende wegmeubilair is een belangrijk onderdeel van het programma Leefomgeving. Daarom leggen we onze ambities en doelstellingen voor het beheer en onderhoud van borden en wegwijzers vast. Deze beheerkaders hebben het karakter van een 'handboek' voor onze organisatie. Zo borgen we het langetermijndenken, werken we aan voortzetting van het beheerproces en doen we voorstellen voor verdere verbetering van de beheercyclus (Deming cirkel).

Dit document richt zich specifiek op:

- Beheerkaders voor borden en wegwijzers: verkeersborden (RVV), routeborden (interlokaal,- lokale-, en voetgangerswegwijzers), straatnaamborden en komaanduidingen;
- Vastleggen van de gemeentelijke taken in het beheer van borden en wegwijzers en beschrijving van de processen om deze taken tot uitvoering te brengen;
- Vastleggen van de belangrijkste uitgangspunten en beheerfilosofie bij het beheer en onderhoud;
- Een heldere basis bieden voor het plannen, programmeren en budgetteren van het onderhoud aan borden en wegwijzers als uitwerking van deze beheerkaders.

2 Huidige situatie

2.1 Aantal borden en wegwijzers

Er staat in Deventer een groot aantal verkeersborden, straatnaamborden en wegwijzers. Onderstaande tabel geeft een globaal overzicht. Niet alle elementen zijn nauwkeurig vastgelegd, in enkele gevallen is het aantal geschat.

Type	Aantal	Eenh	Opm
Straatnaambord	6.500	Stuks	Schatting (rapport 2001-2004)
Verkeersbord (RVV)	15.000		
Komaanduidingen	66	Locaties	Inventarisatie 2012
Interlokale wegwijzers	313		
Toeristische wegwijzers	50		
Objecten wegwijzers	80		
Voetgangerswegwijzers	20		

Tabel 2.1: Areaal borden naar type

2.2 Kwaliteitseisen

Op basis van de kwaliteit van de borden bepalen we het noodzakelijke onderhoud. Daarbij gaan we uit van een globale visuele inspectie en de toetsingscriteria (richtlijnen, waarschuwingsgrenzen en gedragsmodellen) vanuit CROW publicatie 147. Deze methodiek gebruiken we ook bij het bepalen van de kwaliteit van wegen en openbaar groen. De beoordeling gebeurt op basis van de beeldkwaliteit. De beoordelingscriteria staan in onderstaande tabel.

Kwaliteits-niveau	Omschrijving	Indicatie kwaliteit	Relatie met Wegbeheer
A+	Zeer hoog	Nagenoeg ongeschonden	Er is geen schade
A	Hoog	Mooi en comfortabel	Er is enige schade, waarschuwingsgrens is nog niet overschreden
B	Basis	Functioneel	De waarschuwingsgrens is overschreden: er is klein onderhoud nodig, of binnen 5 jaar is groot onderhoud nodig
C	Laag	Onrustig beeld, discomfort of enige vorm van hinder	De richtlijn is overschreden: er is binnen 2 jaar groot onderhoud nodig
D	Zeer Laag	Kapitaalvernietiging, functieverlies, juridische aansprakelijkheidsstelling of sociaal onveilig	De richtlijn is met meer dan 1 klasse overschreden: er is direct groot onderhoud nodig

Tabel 2.2: CROW kwaliteitscatalogus openbare ruimte 2013

Wij bepalen de kwaliteit van de officiële (RVV) verkeersborden volgens deze methode. Daarbij streven we naar kwaliteitsniveau 'basis'. Dit niveau halen we ook. Voor de overige borden is dit een streefniveau. We onderhouden naar aanleiding van (schade)meldingen.

3 Ambitie & beleidskaders

3.1 Wettelijke kaders en richtlijnen

Deventer houdt zich bij het plaatsen en saneren van verkeersborden aan wettelijke eisen en richtlijnen. Belangrijk zijn:

3.1.1 Wegenverkeerswet 1994 (WVV)

De wettelijke basis voor het toepassen van verkeerstekens staat in artikel 14 van de Wegenverkeerswet 1994: *“Bij algemene maatregel van bestuur worden regels vastgesteld omtrent het toepassen van verkeerstekens en onderborden alsmede omtrent het treffen van maatregelen op of aan de weg tot wijziging van de inrichting van de weg of tot het aanbrengen of verwijderen van voorzieningen ter regeling van het verkeer. Bij ministeriële regeling worden nadere regels vastgesteld betreffende het toepassen van verkeerstekens en onderborden. Bij ministeriële regeling worden voorschriften vastgesteld betreffende inrichting, plaatsing, kleur, afmeting en materiaal van verkeerstekens en onderborden.”*

3.1.2 Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens 1990 (RVV)

Het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 (RVV 1990), is een uitvoeringsbesluit bij de Wegenverkeerswet 1994. In het RVV zijn de Nederlandse verkeersregels en verkeerstekens te vinden. Daar moeten zowel de weggebruiker als de wegbeheerder zich aan houden. Het betekent dat we alleen verkeersborden mogen plaatsen die staan in bijlage I van het RVV 1990. Hoofdstuk III, paragraaf 2 met daarin de artikelen 64a t/m 67 gaat over verkeersborden en paragraaf 4, met de artikelen 76 t/m 81 over verkeerstekens op het wegdek.

3.1.3 Besluit Administratieve Bepalingen Wegverkeer (BABW)

Het Besluit Administratieve Bepalingen Wegverkeer geeft instructies voor het plaatsen en verwijderen van verkeerstekens. Ook is geregeld voor welke verkeerstekens de wegbeheerder een verkeersbesluit moet nemen. De 'Uitvoeringsvoorschriften BABW' geven aan waar, wanneer en hoe de verkeerstekens geplaatst moeten worden. Het VNVF Bordenboek (juli 2012) is een directe vertaling van de uitvoeringsvoorschriften BABW.

3.1.4 Verkeersbesluiten

Voor het plaatsen of verwijderen van de meeste verkeersborden en verkeerstekens moet de wegbeheerder een verkeersbesluit nemen. Dit is geregeld in artikel 15 van de Wegenverkeerswet (WVV 1994). Voor welke verkeerstekens dit geldt, staat in artikel 12 van het Besluit Administratieve Bepalingen inzake het wegverkeer (BABW).

3.1.5 Verkeersveiligheid en aansprakelijkheid

De wegbeheerder, in dit geval gemeente Deventer, is volgens artikel 6:174 van het Burgerlijk Wetboek altijd verantwoordelijk voor een goed en veilig wegennet binnen haar gemeentegrens. Dit geldt ook voor verkeersborden en verkeerstekens.

3.1.6 Landelijke richtlijnen

Deventer houdt zich aan de wettelijke verplichtingen en werkt volgens CROW-richtlijnen en NEN-publicaties. Van belang zijn:

- CROW publicatie 322: Richtlijn wegwijzers 2014;
- CROW publicatie 188: Richtlijn beheer en onderhoud verkeerstekens;
- CROW publicatie 135: Bebouwde komgrenzen;
- NEN 5825 “Adressen - Definitie, tekensets, uitwisselingsformats en fysieke presentatie;

- NEN 1772 'Straatnaamborden' over opvallendheid, zichtbaarheid en leesbaarheid van straatnaamborden. Met functionele eisen voor afmetingen, uitvoering, kleursoorten etc.;
- NEN-EN 12899-1:2007 nl 'Vast opgestelde, verticale verkeerstekens - Deel 1: Verkeersborden';
- NEN 3381 'Wegmeubilair - Aanvullende eisen voor permanente verkeersborden'.

3.2 Gemeentelijk beleid en kaders

Het gemeentelijke Programma van Eisen Openbare Ruimte (PvE OR) geeft kaders voor de inrichting en het beheer van de openbare ruimte in Deventer. Dit zijn eisen die in Deventer aanvullend op de wettelijke eisen en richtlijnen gelden. Het PvE OR is beschikbaar op www.pveopenbareruimte.deventer.nl.

In de Visie Leefomgeving ligt het algemene kader voor beheer en onderhoud van de openbare ruimte vast. Voor het beheer van borden en wegwijzers is vooral pijler 1 van belang: het schoon, heel en veilig houden van de openbare ruimte en het bewaken van de ondergrens voor de kwaliteit. Hieronder staan de belangrijkste uitgangspunten en ambities voor het wegbeheer:

- Geen kapitaalvernietiging: Beheer en onderhoud voeren we zo uit dat objecten hun geplande levensduur bereiken en geen kapitaalvernietiging plaatsvindt. De onderhoudscycli zijn hierop afgestemd;
- Veiligheid gewaarborgd: We zorgen voor een veilige woon-, werk- en leefomgeving volgens de normen voor technische veiligheid. Ook wandel- en fietsroutes zijn veilig;
- Kwaliteitsniveau sober: We voldoen aan de minimale eisen van de zorgplicht, net boven kapitaalvernietigingsniveau. Elementenverharding kan iets onder niveau sober worden onderhouden omdat minder snel sprake is van kapitaalvernietiging dan bij andere verhardingen;
- Gedifferentieerd beheer: De nadruk ligt bij de plekken met de meeste betekenis voor Deventer, zoals de binnenstad, station, monumentale parken, stadsassen en radialen naar de binnenstad. In de historische binnenstad moet de openbare ruimte een goede kwaliteit hebben. Concrete ambities en kwaliteitsniveaus moeten we nog invullen;
- Brede blik en maatschappelijk rendement: We beoordelen inrichting en onderhoud van de openbare ruimte op maatschappelijke effecten, leefbaarheid en belevingswaarde, tevredenheid van bewoners, kosteneffectiviteit en veiligheid van de openbare ruimte;
- Bewuste inrichting: Bij (her)inrichting van de openbare ruimte letten we op leefbaarheid, duurzaamheid, ecologie en onderhoudsvriendelijkheid;
- Ruimte voor initiatief: Er is veel ruimte om door bewonersinitiatieven en zelfbeheer samen de leefomgeving te verbeteren. De gemeente verzorgt de basis en bewoners brengen de plus. Dit geldt ook bij het onderhouden van trottoirs, pleintjes en woonstraten;
- Vraaggericht en ontwikkelend beheren gebeurt door bij vervanging van wegen ook functionele verbeteringen door te voeren. Een deel van het meerjarenonderhoudsbudget wordt via bewoners verdeeld;
- Duurzaamheid en milieu maakt impliciet onderdeel uit van ons denken en handelen. Deventer wil in 2030 klimaatneutraal zijn, stimuleert hergebruik en reduceert restafval. Bij het wegbeheer vindt dit al plaats. We werken aan 'teer uit de keten' en passen laagtemperatuurasfalt toe. We hebben aandacht voor energieverbruik en hergebruik van materialen (EMVI-criteria)
- Solide financiële huishouding: We voeren geen onderhoud uit als daar geen dekking voor is en voorkomen kapitaalvernietiging. Er is geen ruimte (meer) om bij reconstructies te investeren in extra kwaliteit. We verwachten dat er onvoldoende budget is voor grote vervangingen van wegen bij het einde van de levensduur. We zetten alle middelen in om aan de veiligheidszorgplicht te voldoen en kapitaalvernietiging te voorkomen.

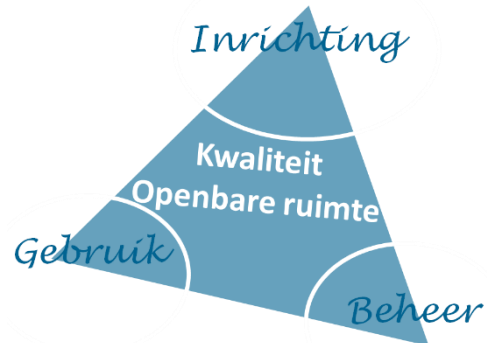
3.3 Aanduidingsbeleid

Ons uitgangspunt is dat interlokale- en lokale wegwijzers en voetgangerswegwijzers vooral functioneel zijn voor ter plaatse onbekend verkeer. Er wordt alleen verwezen naar objecten waarvan we verwachten dat deze een redelijke hoeveelheid (onbekend) verkeer aantrekken. Het aanduidingsbeleid is uitgewerkt in de bijlage "uitvoeringsbeleid interlokale en lokale wegwijzers".

In wetten en richtlijnen ligt vast hoe straatnamen, komaanduidingen en officiële (RVV) borden moeten worden aangeduid. We hebben de randvoorwaarden en de manier van aanduiden uitgewerkt in bijlagen.

3.4 Inrichting en materiaalgebruik

Bij onderhoud of vervanging van borden en wegwijsers moeten de inrichting en plaatsing verkeersvriendelijk zijn. We gaan wildgroei tegen. De materiaalkeuze is belangrijk, want de borden en wegwijsers moeten zo onderhoudsvriendelijk en duurzaam mogelijk zijn. Deze aspecten komen samen in onderstaand figuur. De inrichting is deels vastgelegd in wetgeving en richtlijnen maar ook menselijk inzicht heeft invloed op de gemaakte keuzes. De randvoorwaarden voor plaatsing en materiaalgebruik zijn per onderdeel uitgewerkt in de bijlagen.

4 Beheer en Onderhoud

Het beheer van borden en wegwijzers is in een stad als Deventer complex. Alle elementen hebben hun eigen onderhoudsbehoefte en levensduur. Regelmatig is onderhoud nodig vanwege beschadigingen. Ook het beschikbare budget speelt een grote rol: niet alles kan worden aangepakt. Daarom voert Deventer het onderhoud gestructureerd uit om de kwaliteit, en daarmee de veiligheid te kunnen borgen. In dit hoofdstuk zetten we de organisatie van het onderhoud van borden en wegwijzers uiteen.

4.1 Plan – do – check – act

Onderstaande afbeelding schetst het model 'Professioneel beheer', ontwikkeld door de Antea Group. Het schetst de belangrijkste taken en verantwoordelijkheden bij het beheer van de openbare ruimte. Het model is gebaseerd op de 'Deming circle' (plan-do-check-act). Doel is om de kwaliteit in organisaties continu te verbeteren. Binnen het beheer van de openbare ruimte gebruiken we de Deming circle om het beheer gestructureerd vorm te geven en continu naar verbetering te streven. In het schema staan van links naar rechts het primaire beheerproces in het assetmanagement voor de openbare ruimte. De verschillende actoren met hun rollen en belangen hebben daarin een logische plek.

Politiek en management geven als 'eigenaren' ambities en kaders mee voor inrichting en het beheer van onderdelen van de openbare ruimte. Zij sturen op een resultaatgerichte, procesmatige en planmatige aanpak van het beheer.

Daarna volgt de voorbereiding: beleid, budget, strategie en meerjarenplanning en programmering. De volgende stap is de uitvoering middels contracten, bestekken en werkopdrachten. Inspecties en metingen geven inzicht in het functioneren van de assets, zodat we onze plannen zo nodig bestuurlijk kunnen bijstellen. Dit proces wordt ondersteund met een goed informatiesysteem waarin alle waardevolle beheerdata worden vastgelegd. Betrokkenen kunnen het systeem op verschillende beheerniveaus raadplegen.

De beheermanager speelt een centrale rol in het proces. Voor sturing op verschillende abstractieniveaus maken we in Deventer onderscheid tussen de 'programmamanager', 'programmaonderdeelmanager' en de 'beheeradviseur'. De kristalpunten Ambitie, Plan, Contract, Toezicht, Meten en Review vormen voor de beheermanager gezamenlijk een logische keten van activiteiten voor een integrale (beeld)kwaliteit van de openbare ruimte. Ze zijn de concrete invulling van de Plan-Do-Check-Act cyclus, waarmee de beheermanager controle houdt over het gehele beheerproces.

De opgave van de beheermanager wordt steeds belangrijker. Een beheerafdeling kan zich niet langer beperken tot vakinhoudelijk beheer. Ook de afstemming met bestuur en gebruikers vragen continu aandacht. Om alle taken en werkvelden de juiste plek te geven in een goed draaiend beheerproces is de beheermanager de spin in het web. Deze is ervoor verantwoordelijk dat alle werkerreinen elkaar moeiteloos kunnen vinden. De beheerkaders ondersteunen dit proces. We geven kaders, leggen uitgangspunten vast en benoemen verbeterpunten.

Vanuit het programma Leefomgeving is naar voren gekomen dat het beheerproces van borden en wegwijzers onvoldoende verankerd is. Deze beleidsnotitie en onderliggende bijlagen borgen het beheerproces in de gemeentelijke organisatie.

4.2 Gegevensbeheer

We leggen de basisinformatie van de borden zoals type bord en leeftijd vast in een datasysteem. Dat gebeurt tijdens een inventarisatie. De gegevens van de interlokale borden worden beheerd in de online database (wegwijzerbestand) van de Nationale Bewegwijzeringsdienst. Ze staan niet in ons eigen systeem.

4.3 Meten en inspecteren

Deventer meet en inspecteert de kwaliteit van de borden en wegwijzers met diverse methoden en in verschillende frequenties. Als basis meten we op de volgende wijze:

- Straatnamen, inspectie op basis van melding;
- RVV-borden binnen het onderhoudscontract met Het Groenbedrijf. Het streven is om 7-jaarlijks te inspecteren;
- Interlokale- en lokale wegwijzers: Inspectie op basis van melding en vanuit de onderhoudsdatabase van het Nationale Bewegwijzeringsdienst;
- Voetgangerswegwijzers: inspectie op basis van melding en vanuit de onderhoudsdatabase van het Nationale Bewegwijzeringsdienst;
- Komborden, streven is om 3-jaarlijks te inspecteren.

4.4 Onderhoudsstrategie

Technisch onderhoud of vervanging voeren we meestal uit op basis van inspectiegegevens en (schade) meldingen. We hebben het onderhoud van de diverse borden en wegwijzers uitgewerkt in de bijlagen. Globaal worden ze volgens de volgende strategie onderhouden:

- Straatnamen, op basis van melding;
- RVV borden, op basis van een onderhoudscontract (zie 4.5) onderhoudscontract en melding;
- Interlokale- en lokale wegwijzers, op basis van de onderhoudsdatabase Nationale Bewegwijzeringsdienst en melding;
- Voetgangerswegwijzers, op basis van de onderhoudsdatabase Nationale Bewegwijzeringsdienst en melding;
- Komborden, op basis van inspectieronde en melding.

Vervanging

Voor het moment van vervangen van borden en wegwijzers houden we de technische levensduur aan. Bij borden gaan we uit van 10-12 jaar en bij bewegwijzering van 25-40 jaar afhankelijk van het type en de locatie. Wanneer de technische levensduur is behaald, maar uit inspecties blijkt dat de borden of wegwijzers nog van voldoende kwaliteit zijn, blijven ze gehandhaafd. Bij de uitvoering van activiteiten vanuit het meerjarenonderhoudsprogramma kijken we altijd of het nodig is borden en meubilair te vervangen.

4.5 Contractbeheer

De gemeente heeft een 1:1 onderhoudscontract met Het Groenbedrijf voor het onderhoud van officiële (RVV) borden en straatnaamborden. De Nationale Bewegwijzeringsdienst is voor de gemeente de verplichte marktpartij voor de afstemming van de interlokale wegwijzersplannen. Deventer heeft een service level agreement (SLA) met de Nationale Bewegwijzeringsdienst voor de planvorming (wettelijke taken). Voor het onderhoud/ engineering hebben we een dienstverleningsovereenkomst (niet-wettelijke taken). Voor de werkelijke uitvoering/realisatie van nieuwe plannen zijn we niet gebonden aan de Nationale Bewegwijzeringsdienst. We kunnen bij de productie en plaatsing van de nieuwe borden ook diverse andere marktpartijen benaderen.

Onderhoud aan lokale wegwijzers (toeristisch en objecten) doen we op basis van meldingen. We willen de verwerking van de aanvragen en het onderhoud van deze vorm van wegwijzers aan de markt overlaten en alleen contractbeheerder zijn.

Directievoering

Deventer voert directie op alle contracten.

Toezicht

We houden toezicht op de kwaliteit door inspecties en het verwerken van (schade) meldingen. We beheren de meldingen centraal in een zaakstelsel. De verwerking van een melding duurt in de regel maximaal 10 werkdagen. Afhankelijk van de urgentie kunnen we de prioriteit verhogen en de afhandeling versnellen.

4.6 Onderhoudsbudget

Het Groenbedrijf voert het onderhoud van de officiële (RVV) verkeerstekens en straatnaamborden uit. In het meerjarenonderhoudsprogramma en bij (onderhouds)projecten nemen we de vervanging van borden mee in de bestekken.

Beschikbaar budget onderhoudsbestek Het Groenbedrijf

Omschrijving	Aantal	Eenheid
<i>Leverantie verkeerstekens n.a.v. melding</i>	<i>20.000</i>	<i>euro</i>
<i>Levering verkeerstekens onderhoud</i>	<i>45.000</i>	<i>euro</i>
<i>Uren werknemers meldingen</i>	<i>700</i>	<i>uur</i>
<i>Uren werknemers onderhoud</i>	<i>1400</i>	<i>uur</i>
<i>Uren werknemer kwantiteit/ kwaliteit</i>	<i>700</i>	<i>uur</i>
<i>Uren werknemer overig</i>	<i>450</i>	<i>uur</i>

Onderhoud interlokale wegwijzers

De jaarlijkse kosten van het onderhoud van wegwijzers zijn € 25.000,-. Dit onderhoud volgt uit de database van Nationale Bewegwijzeringsdienst.

Bijlage 1: Definities en Begrippenlijst

In dit stuk is een aantal afkortingen gebruikt. Hieronder worden ze verklaard.

- Besluit Administratieve Bepalingen inzake het Wegverkeer;	BABW
- Reglement verkeersregels en verkeerstekens;	RVV
- Kenniscentrum voor verkeer, vervoer en infrastructuur;	CROW
- Nederlandse Norm:	NEN
- Wegenverkeerswet;	WVW
- Nederlandse Bewegwijzeringsdienst;	NBd

Bijlage 2: Borden Reglement verkeerstekens en verkeersregels

1. Inleiding

De gemeente is beheerder voor de wegen binnen de gemeentegrens en daarmee wettelijk verantwoordelijk voor een goed en veilig wegennet. Verkeersborden (RVV borden) dragen bij aan een goed en veilig gebruik. Daarbij komt het aan op het juiste aantal borden: te weinig borden zorgen voor onduidelijkheid, maar ook te veel borden geven verwarring bij de verkeersdeelnemers. Wettelijk is vastgelegd welke borden de gemeente (minimaal) moet plaatsen bij een bepaalde verkeerssituatie.

Deventer neemt de wettelijke eisen en richtlijnen in acht bij het plaatsen en saneren van verkeersborden. Deze nota schetst de randvoorwaarden voor de vormgeving, plaatsing en sanering van RVV borden.

2. Uitvoering

Vormgeving

De vormgeving van de verkeersborden is wettelijk vastgelegd in het RVV 1990 en moet landelijk worden gehanteerd. De gemeente kan op een aantal punten afwijken. Zo kiest Deventer er vanwege onder andere de uitstraling voor om kleinere borden te plaatsen in de binnenstad. Daarnaast heeft de gemeente steeds meer oog voor "shared space". Hierbij staat multifunctionaliteit van de openbare ruimte centraal. Een belangrijk kenmerk is het kleine aantal verkeersborden en verkeerslichten. Er is hierbij een relatie met het streven van de gemeente naar een goede beeldkwaliteit.

Plaatsing

Deventer plaatst de borden volgens de wettelijke uitvoeringsvoorschriften BABW.

Sanering

Ook bij het weghalen van borden richt Deventer zich ook op de uitvoeringsvoorschriften BABW. We verwijderen borden vooral tijdens de inventarisatie en het onderhoud aan de RVV borden. Vooraf doen we een zorgvuldige (juridische) toetsing.

3. Onderhoud

Om wettelijke aansprakelijkheid te voorkomen moet de gemeente als wegbeheerder kunnen aantonen aan alle plichten te voldoen. Goed onderhoud aan borden hoort daarbij. NEN 3381 "Wegmeubilair - Aanvullende eisen voor permanente verkeersborden" geeft aanvullende eisen, classificatie en beproevingsmethoden voor verkeersborden. Daarnaast geeft CROW-publicatie 188 een richtlijn voor het beheer en onderhoud van verkeerstekens. Deventer gebruikt deze richtlijn. Ook de "Visie leefomgeving" uit februari 2014 speelt een rol. Deze visie beschrijft hoe de gemeente omgaat met de openbare ruimte. Eén van de vier hoofdpijlers uit de visie is dat de openbare ruimte schoon, heel en veilig is.

De gemeente heeft een onderhoudscontract met Het Groenbedrijf voor het onderhoud van de officiële verkeersborden. Inspectie is daar een onderdeel van. De borden worden geïnspecteerd op kwantiteit (ontbreken er borden, hebben de borden die er staan meerwaarde en staan de borden op de juiste plek) en de kwaliteit van de borden (wat is de toestand van het bord qua beschadigingen, reflectieklasse, etc. en is de montage juist).

Vanuit deze inspectie voert de gemeente maatregelen uit om de kwantiteit en kwaliteit op het gewenste niveau te houden. De maatregelen bestaan uit het schoonmaken, het repareren en zo nodig saneren van de borden. We voeren de onderhoudsstrategie in doorlopende cycli van circa zeven jaar uit.

Bijlage 3: Komaanduidingen

1. Inleiding

Komaanduidingen zijn de eerste schakel in de bewegwijzering. Ze geven de scheiding aan tussen het buitengebied en de bebouwde kom. Bovendien geeft het kombord impliciet de maximaal toegestane snelheid aan. Met een 'signface' op het portaal kunnen de borden ook dienstdoen als informatievoorziening. De vermelding "Groenste stad" is hier een voorbeeld van.

De vormgeving van de komborden varieert in Deventer nogal. Dit beleidsstuk geeft de randvoorwaarden voor de vormgeving en plaatsing van komaanduidingen. Bovendien geven we aan in welke gevallen het plaatsen van informatieve vermeldingen op een signface mogelijk is.

Komborden moeten voldoen aan het Reglement verkeersregels en -tekens (RVV 1990). Deventer heeft daarnaast een uitvoeringsbeleid opgesteld. Daarbij is het uitgangspunt dat de borden worden geplaatst volgens het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer (BABW). Het CROW geeft in publicatie 135 "Bebouwdekomgrenzen" aanbevelingen. De publicatie geeft wegbeheerders een handvat om systematisch de juiste locatie en inrichting van bebouwde komgrenzen te bepalen.

2. Uitvoering

2.1. Plaatsing

Artikel 20a van de wegenverkeerswet 1994 regelt dat de gemeenteraad de officiële komgrenzen vaststelt. In Deventer gebeurde dat het laatst op 18 februari 2015. Als komgrenzen om welke reden dan ook verschuiven, verplaatsen we de komaanduidingen naar de nieuwe locatie.

2.2. Vormgeving

Stroomwegen en gebiedsontsluitingswegen

De uitgangspunten voor de uitvoering van komaanduidingen bij stroomwegen en gebiedsontsluitingswegen zijn als volgt:

- Komportaal met onder- en bovensectie. Als een signface of het aanduiden van de maximale snelheid gewenst is, plaatsen we ook een middensectie;
- Bij wegen met meerdere rijstroken komt zowel links als rechts van de rijbanen een komportaal. Bij één rijbaan plaatsen we één komportaal met eventueel een zoneportaal aan de andere zijde van de rijbaan.
- Er wordt op de middensectie een snelheid aangeduid als deze afwijkt van 50 km/uur bij het inrijden en 80 km/uur bij het uitrijden van de bebouwde kom.

Erftoegangswegen

Bij erftoegangswegen stellen we de volgende eisen aan komaanduidingen:

- Komportaal met onder en bovensectie. Alleen als een signface of het aanduiden van de maximale snelheid gewenst is, plaatsen we een middensectie.
- Bij wegen met meerdere rijstroken komt zowel links als rechts van de rijbanen een komportaal. Is er één rijbaan, dan plaatsen we één komportaal, eventueel met een zoneportaal aan de andere zijde van de rijbaan.
- De maximumsnelheid duiden we alleen op de middensectie aan, als deze afwijkt van 50 km/uur bij het inrijden van de bebouwde kom.

Fietspaden, voetpaden en ruiterspaden

Langs sommige verplichte fietspaden plaatsen we komborden. We doen dat niet bij niet-verplichte fietspaden, voetpaden en ruiterspaden.

2.3. Montage

We plaatsen komborden op komportalen of op flespalen.

Komportaal

De meeste komaanduidingen in de gemeente staan op komportalen. In de meest uitgebreide vorm hebben ze drie secties: het kombord, een signface en twee schrikhekken. Het Reglement verkeersregels en verkeerstekens stelt eisen aan het kombord. Voor een signface en schrikhekken gelden geen wettelijk eisen.

Het komportaal is uitgevoerd met:

- Staanders bestaande uit een OVAL klapprofiel
- Staanders gecoat in RAL 9010
- Bovensectie (kombord)
- De bovensectie van het komportaal bestaat uit het kombord H01/H02, vormgegeven volgens de RVV. Andere plaatsnamen binnen de gemeente dan 'Deventer' worden voorzien van de aanduiding 'gem. Deventer'.

Middensectie (signface)

De middensectie van het komportaal bestaat uit een kokerbord 700 mm, RAL 9005 en wordt onder andere gebruikt voor de bevestiging van signfaces en extra (RVV) bordes.

Ondersectie (schrikhekken)

De ondersectie van het komportaal bestaat uit twee schrikhekken.

Kombord op flespalen

Het kombord H01/H02 kan op twee flespalen worden geplaatst.

2.4. Buurtschappen

De grenzen van buurtschappen worden niet standaard aangeduid. Dat kan wel op aanvraag gebeuren. De grensaanduidingen wijken af van de standaard vormgeving van komaanduidingen. Buurtschappen worden alleen bij het binnenrijden aangeduid. Dat gebeurt met een plaatsnaambord op twee OVAL profielen. Het verlaten van het buurtschap geven we niet expliciet aan.

3.Procedure vermelding signface

Het is mogelijk om bij de gemeente een aanvraag voor het plaatsen van een signface in te dienen. We beoordelen of een vermelding mogelijk is. Zo ja, dan stellen we de duur van de vermelding vast. Een signface is niet bedoeld voor een commerciële boodschap en mag het verkeer niet afleiden of verwarring scheppen ten opzichte van andere verkeerstekens. Dit beoordelen we per locatie

Alle kosten zijn voor rekening van de aanvrager. Daarbij gaat het om de kosten van de vermelding, het plaatsen van een nieuwe signface en het verwijderen van de vermelding. Ook de kosten van vervanging of reparatie zijn voor de aanvrager. De gemeente is niet aansprakelijk voor schade of onvoorzien onderhoud.

4.Onderhoud

Het CROW geeft met de publicatie 188 “Richtlijn beheer en onderhoud verkeerstekens” een richtlijn voor het beheer en onderhoud van verkeerstekens. Deventer gebruikt de richtlijn als handvat. Daarnaast houden we rekening met de ‘Visie Leefomgeving’ die we in februari 2014 hebben opgesteld. Eén van de vier hoofdpijlers uit de visie is dat de openbare ruimte schoon, heel en veilig is.

Eens in de circa drie jaar inspecteren we de (kom) portalen en komaanduidingen. De inventarisatie is input voor het onderhoudsplan. In 2012 voerden we een inventarisatie uit Er werden 66 (kom)portalen en komaanduidingen in kaart gebracht, De resultaten zijn verwerkt in het document “Inventarisatie komportaal Gemeente Deventer”, uitgevoerd door Brimos bv.

Naast de resultaten van de inspectie zijn (schade) meldingen voor ons reden om onderhoud uit te voeren.

Bijlage 4: Interlokale en lokale wegwijzers

1. Inleiding

Bewegwijzering is belangrijk voor een vlotte, veilige en efficiënte verkeersafwikkeling. Weggebruikers kunnen dankzij bewegwijzering hun weg vinden en hun plaats bepalen. Deventer kent drie systemen van bewegwijzering:

- Interlokaal;
- Lokaal;
- Voetgangers/toeristisch.

Interlokale bewegwijzering is de verwijzingen op kruispunten. De wegwijzers staan vooral langs de hoofdwegen (blauw/wit) en hoofdfietspaden (rood/wit). Interlokale bewegwijzering wordt onderhouden door de Nationale Bewegwijzeringsdienst (NBd). Lokale bewegwijzering verwijst verkeer naar toeristische- en lokale objecten. Een voorbeeld is de verwijzing vanuit het NS-station naar toeristische bestemmingen.

Uniformiteit, continuïteit, leesbaarheid en begrijpelijkheid waarborgen de effectiviteit van bewegwijzering. Bewegwijzering is dynamisch: het moet worden aangepast als voorzieningen, bedrijventerreinen en bezienswaardigheden verschijnen, verdwijnen of verplaatsen. Deventer wil weggebruikers van actuele informatie voorzien.

Dit stuk beschrijft het Deventer bewegwijzeringsbeleid en de procedure voor het behandelen van bewegwijzeringsverzoeken. We hebben dit beleid opgesteld om de kwaliteit van de bewegwijzering te handhaven en wildgroei tegen te gaan. We beschrijven de procedure voor de aanvraag van een nieuwe bewegwijzering. Het beleid voor voetgangers/toeristische bewegwijzering staat in een aparte bijlage.

In publicatie 322 "Richtlijn bewegwijzering 2014" van het CROW staan richtlijnen voor bewegwijzering. Wij hanteren deze richtlijn en hebben de ontwerpregels opgenomen in deze publicatie. Het Reglement Verkeersregels en verkeerstekens (RVV 1990) is de juridische basis. Het Besluit administratieve bepalingen wegverkeer geeft wettelijke verplichtingen voor de plaatsing van de verkeerstekens.

2. Beheer

Interlokale bewegwijzering wijst de weg tussen bebouwde kommen. Deze wegwijzers worden beheerd door de NBd in het Nationaal Wegwijzerbestand. De gemeente Deventer beheert de bewegwijzering binnen de gemeentegrenzen, met uitzondering van de provinciale wegen en rijkswegen. Hoewel we deze borden niet beheren, besteden we er in onderstaande paragrafen kort aandacht aan.

Beleidskaders geven aan waarnaar op de interlokale bewegwijzering wordt verwezen. De kaders zijn de Herijking Nota Hoofdwegenstructuur (2007) en het Bereikbaarheidsconclaf (2010). De NBd heeft het overzicht en de verantwoordelijkheid om bewegwijzeringsplannen goed te keuren.

3. Uitvoering

3.1. Hoofdwegen en hoofdfietspaden

De interlokale bewegwijzering op hoofdwegen bestaat veelal uit wegwijzers bij kruisingen. Deze borden vallen onder de RVV 1990 (zie uitvoeringsbeleid RVV borden). Daarnaast geeft de CROW met

de publicatie 322 "Richtlijn bewegwijzering 2014" aanwijzingen voor de vormgeving van interlokale bewegwijzering. Hieronder beschrijven we de vormgeving van de bewegwijzering van hoofdwegen en hoofd fietspaden.

Vormgeving

Plaatsing

We plaatsen RVV borden volgens het Besluit administratieve bepalingen wegverkeer.

Constructie

Interlokale bewegwijzering wordt op verschillende manieren bevestigd, onder andere afhankelijk van type en hoeveelheid bewegwijzeringsborden en locatie. De constructie moet in overleg met de gemeente per situatie worden bepaald.

3.2. Lokale bewegwijzering

Drie typen bewegwijzering

Met lokale bewegwijzering bedoelen we de toeristisch-recreatieve bewegwijzering, objectenbewegwijzering en parkeerbewegwijzering. Deze drie onderdelen behandelen we in de volgende paragrafen. In principe verwijzen we naar objecten vanaf de dichtstbijzijnde gebiedsontsluitingsweg. In overleg met een verkeerskundige is een gemotiveerde afwijking mogelijk.

Toeristisch-recreatieve bewegwijzering

Onder toeristisch-recreatieve bewegwijzering vallen de borden en informatievoorzieningen naar objecten met een recreatieve functie. De wegwijzers voeren langs de snelste, meest geschikte en attractieve route. Voor de uitvoering hanteren we richtlijn 322 van het CROW (Richtlijn bewegwijzering 2014).

Vormgeving

Bordtype

Toeristisch-recreatieve bewegwijzering naar objecten moet met een strokenbord worden uitgevoerd. De technische gegevens daarvan zijn gegeven in paragraaf 3.3. Tabel 3.1 in paragraaf 3.3 geeft een overzicht van de toe te passen bordafmetingen en letterhoogte. Het lettertype dat toegepast wordt is RWS Dd.

Volgorde van richting

Van boven naar beneden wordt de volgende vaste volgorde voor richtingen aangehouden:

- De doorgaande richting;
- De links afslaande richting;
- De rechts afslaande richting.

Kleur

Vanwege de herkenbaarheid kiezen we afwijkende kleuren voor toeristisch-recreatieve bewegwijzering en objectenbewegwijzering. Toeristisch-recreatieve bewegwijzering heeft witte tekst (RAL 9016) op een bruine (RAL 8016) ondergrond. De bewegwijzering wordt verder voorzien van

zwarte (RAL 9017) pictogrammen op een witte achtergrond. De afstands aanduiding wordt in bruin met witte tekst uitgevoerd.

Plaatsing

Publicatie 322 "Richtlijn bewegwijzering 2014" van het CROW geeft een handreiking voor het plaatsen van bewegwijzering.

Constructie

Toeristisch-recreatieve bewegwijzering wordt bij voorkeur op flespalen bevestigd. In overleg is het vaak mogelijk om bewegwijzering te combineren op bijvoorbeeld lichtmasten.

Vervangen toeristisch-recreatieve bewegwijzering

We hebben geen vervangingsplan om bestaande bewegwijzering aan de eisen te laten voldoen. De wegwijzers worden bij schade/vernieling vervangen. Als op een locatie meerdere toeristisch-recreatieve bewegwijzeringsborden zijn gemonteerd waarvan er één beschadigd is, vervangen we alle borden door nieuwe.

3.3. Objectbewegwijzering

Onder objectbewegwijzering verstaan we de borden en informatievoorzieningen naar objecten met een openbaar of commercieel karakter. We voeren deze uit volgens de richtlijn 322 "Richtlijn bewegwijzering 2014" van het CROW. De hoofdlijnen hiervan zijn:

Vormgeving

Bordtype

Voor de uitvoering van lokale objectbewegwijzering hanteren we dezelfde uitgangspunten als voor de toeristische-recreatieve wegwijzers. Zie voor de technische eigenschappen paragraaf 3.3.

Volgorde van richting

We hanteren dezelfde volgorde als bij toeristisch-recreatieve bewegwijzering.

Kleur

We voeren de strokenborden van lokale objectbewegwijzering uit in de basiskleur blauw (RAL 5017) met zwarte (RAL 9017) teksten en pictogrammen in een wit (RAL 9016) veld. We voeren de afstands aanduiding uit in blauw met witte tekst.

Plaatsing

Plaatsing van de lokale objectbewegwijzering gebeurt op dezelfde manier als de toeristisch-recreatieve bewegwijzering.

Constructie

De constructie is gelijk aan die van toeristische-recreatieve bewegwijzering.

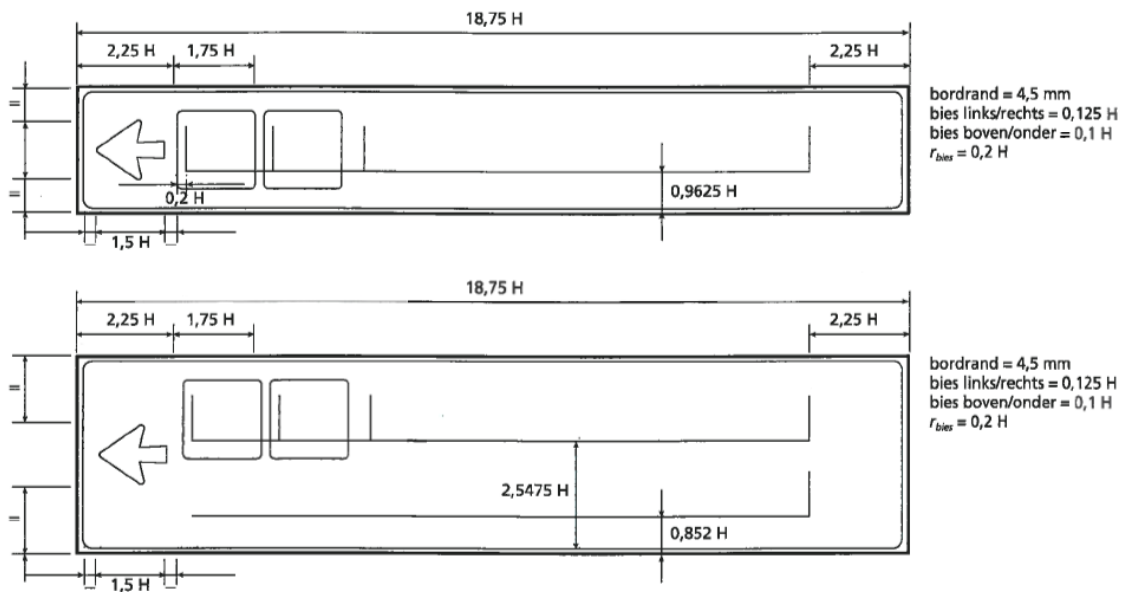
3.4. Overzicht technische eigenschappen

Bordafmetingen en letterhoogten

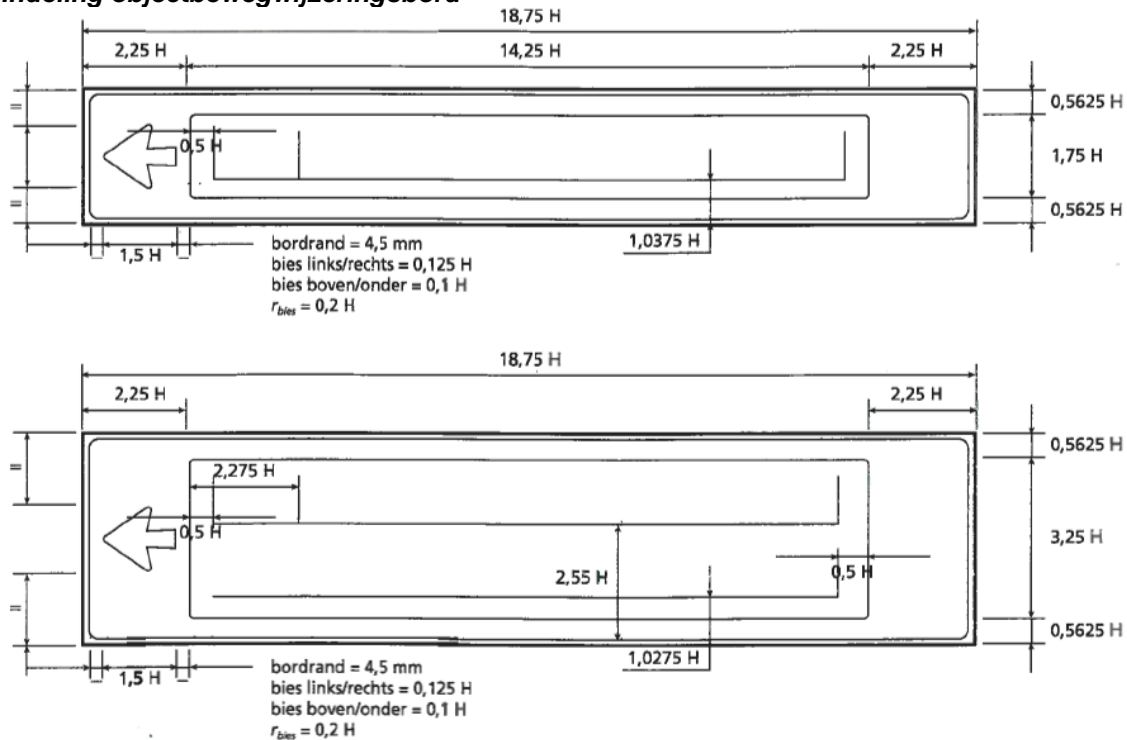
	Nationale stroomwegen	Regionale stroomwegen	Gebiedsontsluitingswegen buiten de bebouwde kom	Erftoegangsweg en buiten de bebouwde kom	Gebiedsontsluitingswegen binnen de bebouwde kom	Erftoegangsweg en binnen de bebouwde kom
Letterhoogte op strokenborden in mm	n.v.t.	110/83	110/83	60/60	110x83 ¹⁾ 80/60	60/45
Afmetingen eenregelige strokenborden in mm (bxh)	n.v.t.	2070x320	2070x320	1500x230	2070x320 ¹⁾ 1500x230	1130x175
Afmetingen tweeregelige strokenborden in mm (bxh)	n.v.t.	2070x485	2070x485	1500x350	2070x485 ¹⁾ 1500x350	1130x265

¹⁾ langs wegen met $v_{max} = 70 \text{ km/h}$

Indeling toeristisch bewegwijzeringsbord

Indeling objectbewegwijzeringsbord

Combinatie van toeristische en lokale bewegwijzering

Het heeft de voorkeur om toeristische en lokale bewegwijzering gescheiden van elkaar langs de weg te plaatsen. Als die niet mogelijk is, kunnen de systemen worden gecombineerd op één bord. Daarbij worden beide systemen uitgevoerd met haar eigen kleurencombinaties. Bij het combineren van borden worden ze gegroepeerd naar systeem en niet naar richting. Het objectensysteem staat bovenaan.

3.5. Parkeren en parkeerverwijssystemen

We streven naar een goede bereikbaarheid van de binnenstad. Voor automobilisten begint het bezoek bij de parkeervoorziening. Een parkeerinformatiesysteem ondersteunt ze bij het vinden van een parkeerplaats.

Vormgeving en kleur

De bewegwijzeringsborden voor parkeersystemen zijn in het RVV 1990 omschreven als 'verkeersborden met overige informatie die van belang is voor de weggebruiker'. De RVV 1990 verlangt een rechthoekig bord, waarop de letters, cijfers of symbolen in een blauw veld zijn geplaatst. CROW publicatie 322 geeft een verdere uitwerking en toelichting. Het bordenboek van de Vereniging Nederlandse Verkeersborden Fabrikanten (VNVF) 2012 geeft deze borden in dezelfde "standaard" weer als het CROW. Deventer hanteert deze richtlijn.

Plaatsing

De bewegwijzering voor parkeersystemen gebeurt volgens dezelfde uitgangspunten als die van toeristisch-recreatieve bewegwijzering.

Constructie

Wegwijzers voor parkeren en parkeerverwijssystemen worden bevestigd op flespalen. Als de mogelijkheid zich voordoet, mogen ze worden gecombineerd met overige bebording.

4. Procedure aanvraag bewegwijzering

4.1. Aanvraag

Iemand die een object op lokale wegwijzers wil laten vermelden, kan bij de gemeente een aanvraag indienen. Deventer beoordeelt of vermelding mogelijk is. Naar enkele objecten kan ook interlokaal worden verwezen. Onderstaande tabel geeft de beoordelingscriteria. Ze volgen de CROW-richtlijn bewegwijzering 2014.

De aanvrager betaalt de aanschaf-, plaatsings- en onderhouds-/deelnamekosten. Als het object, om welke reden dan ook (faillissement, verhuizing, etc.), verdwijnt, moet de bewegwijzering verwijderd worden. De gemeente neemt het onderhoud van de lokale bewegwijzering mee in het reguliere onderhoud.

4.2. Beoordeling

Het uitgangspunt is dat Deventer niet verwijst naar objecten. Uitzonderingen staan in de tabel.

Object	Wel of niet lokaal bewegwijzerd	Wel of niet interlokaal bewegwijzerd	Overweging
Toeristisch-recreatieve bewegwijzering (bruine borden)			
Cafés, cafetaria	Niet	Niet	Trekt nauwelijks onbekend verkeer.
Culturele centra	Wel	Divers	Trekt bij bepaalde activiteiten onbekend verkeer. Interlokale bewegwijzering vanaf 2500 bezoekers per jaar
Hotels, pensions	Wel	Niet	Trekt onbekend verkeer. Minimaal 10 kamers.
Kerken	Niet	Niet	Bekende bezoekers. Wel vermelding op plattegrond.
Campings	Wel	Niet	Trekt onbekend verkeer. Minimaal 20 staanplaatsen
Monumentale bouwwerken	Divers	Divers	Monumenten en moderne gebouwen in de historische binnenstad die veel bezoekers trekken.
Musea	Wel	Divers	Trekken relatief veel onbekend verkeer. Interlokale bewegwijzering vanaf 10.000 bezoekers
Restaurants, bistro's, zalencentrum	Wel	Niet	Trekt onbekend verkeer. <ul style="list-style-type: none"> • Minimum verkoopoppervlakte: 700m² en bedrijf moeilijk bereikbaar of vindbaar • Geen verwijzing naar restaurants in het centrum
Recreatieve, toeristische objecten van enige omvang (niet vallend onder bovengenoemde bewegwijzerde terreinen)	Wel	Niet	Trekt onbekend verkeer.
Sportaccommodaties (indien gelegen in groter sportcomplex gelden criteria voor het complex)	Wel	Divers	Trekken veel onbekend verkeer. <ul style="list-style-type: none"> • Er moet gespeeld worden in competitieverband met clubs van buiten

als geheel)			de stad. Of: <ul style="list-style-type: none"> Er zijn regelmatig regionale/ nationale evenementen Interlokale bewegwijzering vanaf (aantal) bezoekers
Objectbewegwijzering/ utiliteit (blauwwitte borden)			
Apotheek	Niet	Niet	Hoofdzakelijke plaatselijke bewoners
Bedrijven en kantoren	Divers	Divers	<ul style="list-style-type: none"> Bedrijven op bedrijventerreinen worden verwezen via bedrijvenpark management Buiten bedrijfsterreinen afhankelijk van de hoeveelheid onbekend (vracht)verkeer. 5000 bezoekers per jaar, 20 per dag. Aanvullende eis: moeilijk bereikbaar of vindbaar.
Begraafplaatsen	Wel	Wel	<ul style="list-style-type: none"> Trekt onbekend verkeer.
Bejaardentehuis	Niet	Niet	Bekende bezoekers. Wel vermelding op plattegrond.
Bibliotheek	Niet	Niet	Trekt nauwelijks onbekend verkeer
Brandweer	Niet	Niet	Trekt nauwelijks onbekend verkeer
Buurthuizen, dienstencentra	Niet	Niet	Trekt nauwelijks onbekend verkeer. Tenzij er regelmatig regionale/ nationale evenementen zijn
Fietsenstalling	Divers	Divers	Trekt onbekend verkeer. Bewegwijzering afhankelijk van o.a. aantal parkeerplaatsen en afstand tot stadscentrum.
Gemeentehuis	Wel	Niet	Trekt onbekend verkeer.
Huisartsen, tandartsen	Niet	Niet	Trekt nauwelijks onbekend verkeer.
Bedrijventerreinen (niet vallend onder bovengenoemde bewegwijzerde terreinen)	Wel	Divers	Trekt relatief veel vrachtverkeer. Interlokale bewegwijzering als speciale routing gewenst is om woongebieden te ontlasten of gevaarlijke verkeerssituaties te vermijden.
Onderwijsinstellingen	Divers	Divers	Instellingen voor hoger beroepsonderwijs en universiteiten en instellingen die cursussen verzorgen voor regionaal/nationaal publiek trekken onbekend verkeer aan.
Politiebureau	Wel	Niet	Belangrijke hulpverlenende functie.
VVV	Wel	Niet	Belangrijke hulpverlenende functie.
Winkelcentra	Wel	Niet	Trekt relatief veel (vracht)verkeer.
Ziekenhuizen	Wel	Wel	Belangrijke hulpverlenende functie.
Bewegwijzering parkeersystemen			
Parkeervoorzieningen	Divers	Divers	Via het parkeerinformatiesysteem.

5. Onderhoud

Deventer gebruikt CROW-publicatie 188 als richtlijn voor het beheer en onderhoud van verkeerstekens. Daarnaast gaan we uit van de "Visie leefomgeving" uit februari 2014, die als een van de hoofdpijlers heeft dat de openbare ruimte schoon, heel en veilig is.

We voeren onderhoud of vervanging van interlokale- en lokale bewegwijzering uit op basis van (schade) melding.

De NBd beheert de database van de interlokale bewegwijzering. Er is ad-hoc onderhoud en daarnaast onderhoud op basis van de onderhoudshistorie en leeftijd (vastgelegd in de database). Frequent onderhoud bestaat onder andere uit het schoonmaken en schilderen. Dit onderhoud wordt bekostigd

vanuit het onderhoudsbudget bewegwijzering. Het NBd zorg voor onderhoud van interlokale bewegwijzering.

Deventer heeft de voorkeur om het onderhoud en het toekennen van interlokale- en lokale bewegwijzering geheel uit te besteden aan een marktpartij. De gemeente Deventer is alleen contractbeheerder.

Bijlage 5: Voetgangerswegwijzers

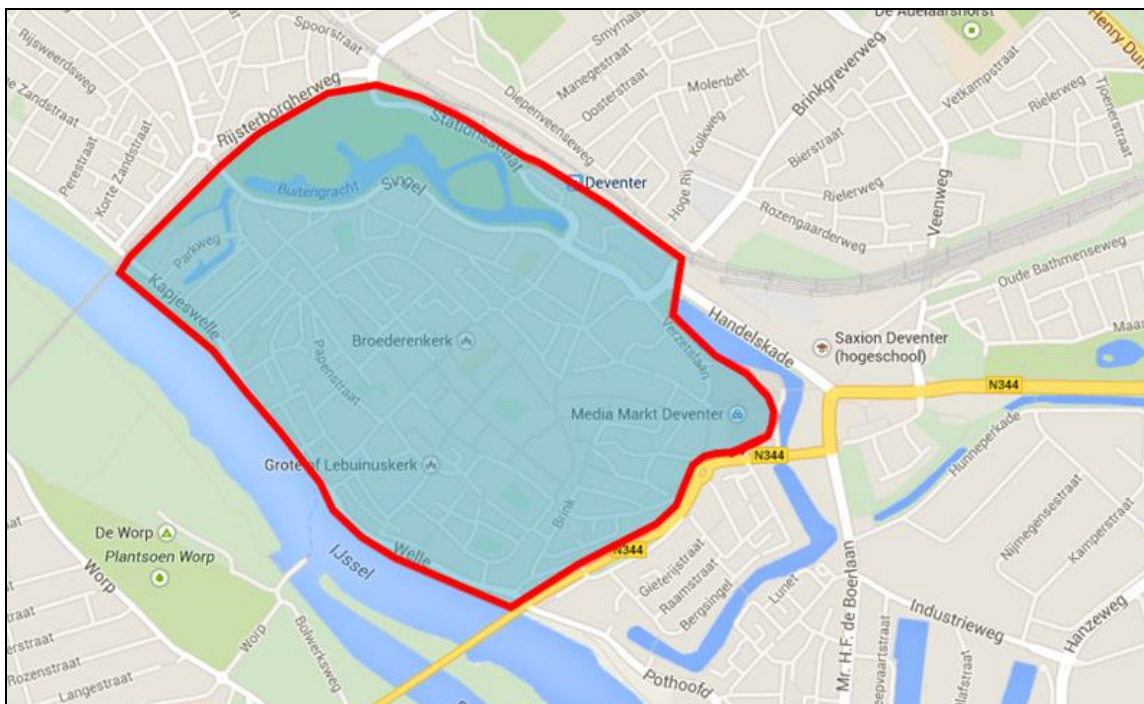
1. Inleiding

Voetgangersbewegwijzering helpt toeristen en ter plaatse onbekenden om belangrijke plekken in de binnenstad te vinden. Om goed aan hun doel te beantwoorden, moeten de wegwijzers uniform en begrijpelijk zijn. In deze bijlage geven we de richtlijnen waaraan de bewegwijzering in Deventer moet voldoen. We geven ook aan welke objecten/bestemmingen voor bewegwijzering in aanmerking komen.

2. Uitvoering

2.1. Plaatsing

Voetgangersbewegwijzering is bedoeld om voetgangers vanaf een bepaald gebied via de kortste route te leiden naar een bestemming. Deventer plaatst alleen wegwijzers naar objecten en bestemmingen die veel (onbekende) voetgangers aantrekken en die op loopafstand van algemene vertrekpunten liggen, zoals station en parkeerplaatsen. We plaatsen alleen voetgangersbewegwijzering in het centrum (zie kaartje).

De plaatsing gebeurt volgens de uitvoeringsvoorschriften BABW. Daarnaast hanteren we de aandachtspunten van CROW-richtlijn 322.

2.2. Vormgeving

We gaan voor de vormgeving van de bebording uit van CROW-publicatie 322

Bord

We voeren de bewegwijzering uit als een handwegwijzer in retroreflecterend materiaal. Het bord is van gehard aluminium, extrusie profiel AIMg3, 5 mm dik. De borddikte is 705x220 mm.

Letters en cijfers

Het lettertype is RWS Dd. Teksten worden geschreven in kleine letters met een beginhoofdletter. De hoogte van de hoofdletters is 36 millimeter. Op de handwegwijzer kunnen maximaal drie tekstregels worden geplaatst. Achter de tekst staat eventueel een bijpassend pictogram en/of symbool.

Kleur

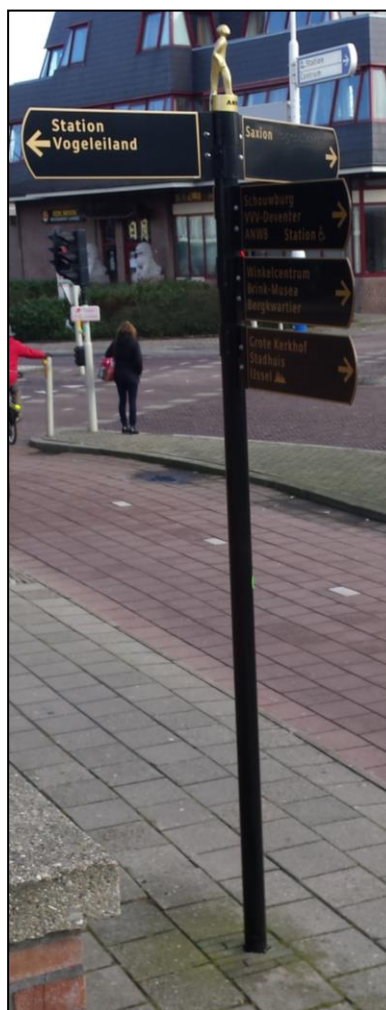
De borden hebben een zwarte achtergrondkleur met gouden teksten. De kleurnummers zijn:

- Zwart: RAL 9005
- Gouden letters folie: 3M SC100-54

Constructie

De constructie van de handwegwijzer is als volgt:

- Stalenbuis $\varnothing 83,1 \times 2,9$ mm, verzinkt en zwart (RAL 9005) gepoedercoat.
- De bevestigingsbeugel is een aluminium extrusieprofiel, gepoedercoat in RAL 9005.

niet-

3.Procedure aanvraag bewegwijzering

3.1.Aanvraag

Wie een object of een bestemming vermeld wil zien op een handwijzer, kan daarvoor een aanvraag indienen bij de gemeente. Bij de beoordeling van de mogelijkheden hanteert Deventer een aantal criteria. Ze staan hieronder in de tabel.

De aanvrager betaalt aanschaffkosten, plaatsingskosten en kosten voor het vervangen en verwijderen van de voetgangersbewegwijzering. Wanneer het bewegwijzerde object, om welke reden dan ook (faillissement, verhuizing, etc.), wordt opgeheven, dan moet de bewegwijzering verwijderd worden.

We nemen het onderhoud mee in het reguliere onderhoud.

Als er schade aan de bewegwijzering is ontstaan, is de gemeente niet aansprakelijk, wat de oorzaak ook is. De kosten voor reparatie of vervanging van de bewegwijzering zijn voor de aanvrager.

3.2.Beoordeling

Het uitgangspunt is dat we geen bewegwijzering naar objecten plaatsen. Uitzonderingen zijn:.

Object	Wel of niet bewegwijzerd	Overweging
Apotheek	Niet	Wordt hoofdzakelijke door plaatselijke bewoners bezocht.
Bedrijven en kantoren	Niet	Constante stroom onbekende voetgangers vanaf algemeen vertrekpunt is te klein.
Begraafplaatsen	Niet	Constante stroom onbekende voetgangers vanaf algemeen vertrekpunt is te klein.
Bejaardentehuis	Niet	In een normaal woongebouw met bekende bezoekers. Wel vermelding op plattegrond.
Bibliotheek	Niet	Trekt nauwelijks onbekende voetgangers aan.
Brandweer	Niet	Trekt nauwelijks onbekende voetgangers aan.
Buurthuizen, dienstencentra	Niet	Trekt nauwelijks onbekende voetgangers aan. Tenzij er regelmatig regionale/nationale evenementen worden gehouden.
Cafés, cafetaria	Niet	Trekt nauwelijks onbekende voetgangers aan.
Culturele centra	Wel	Trekt bij bepaalde activiteiten onbekend verkeer aan.
Fietsenstalling	Divers	Trekt onbekend verkeer. Afhankelijk van onder andere het aantal parkeerplaatsen en afstand tot stadscentrum wordt de parkeervoorziening wel of niet bewegwijzerd.
Gemeentehuis	Wel	Trekt onbekende voetgangers aan.
Hotels, pensions	Niet	Constante stroom onbekende voetgangers vanaf algemeen vertrekpunt is te klein.
Huisartsen, tandartsen	Niet	Trekt nauwelijks onbekende voetgangers aan.
Kerken	Divers	Verwijzing indien de kerk in het centrum is gelegen en veel onbekende bezoekers aantrekt. Vermelding op plattegrond.
Monumentale	Wel	Monumenten en moderne gebouwen die veel

bouwwerken		bezoekers trekken.
Musea	Wel	Trekken relatief veel onbekende voetgangers aan.
Onderwijsinstellingen	Wel	Instellingen voor hoger beroepsonderwijs en universiteiten en instellingen die cursussen verzorgen voor regionaal/nationaal publiek trekken onbekende voetgangers aan.
Parkeervoorzieningen	Divers	Trekt onbekende voetgangers. Afhankelijk van onder andere het aantal parkeerplaatsen en afstand tot stadscentrum wordt de parkeervoorziening wel of niet bewegwijzerd.
Politiebureau	Wel	Heeft belangrijke hulpverlenende functie.
Restaurants, bistro's	Niet	Constante stroom onbekende voetgangers vanaf algemeen vertrekpunt is te klein.
Sportaccommodaties (indien gelegen in groter sportcomplex gelden criteria voor het complex als geheel)	Niet	Constante stroom onbekende voetgangers vanaf algemeen vertrekpunt is te klein.
VVV	Wel	Heeft belangrijke hulpverlenende functie.
Winkelcentra	Divers	Moet van enige omvang zijn niet al een onderdeel van een winkelcentrum zijn (b.v. Proosdijpassage wordt niet apart verwezen) Winkelcentra trekken relatief veel onbekende voetgangers aan.
Bedrijventerreinen (niet vallend onder bovengenoemde bewegwijzerde terreinen)	Niet	Constante stroom onbekende voetgangers vanaf algemeen vertrekpunt is te klein.
Recreatieve, toeristische objecten (niet vallend onder bovengenoemde bewegwijzerde terreinen)	Divers	Trekt nauwelijks onbekende voetgangers aan.

4. Onderhoud

Het CROW geeft met de publicatie 188 een richtlijn voor het beheer en onderhoud van verkeerstekens. Deventer gebruikt de richtlijn als handvat voor het onderhoud aan voetgangersbewegwijzering. Daarnaast gaat de gemeente uit van de "Visie leefomgeving" uit februari 2014. Eén van de hoofdpijlers is dat de openbare ruimte schoon, heel en veilig is.

De Nationale Bewegwijzeringdienst (NBd) beheert de database van de voetgangersbewegwijzering. Samen met de gemeente bepaalt de NBd vanuit deze database het noodzakelijke onderhoud. Daarbij zijn onder andere de onderhoudshistorie en leeftijd bepalend. Deventer voert daarnaast onderhoud uit na (schade) meldingen Het onderhoud wordt bekostigd vanuit het onderhoudsbudget bewegwijzering. Bij het uitvoeren van bewegwijzering schakelt Deventer zowel de NBd als andere marktpartijen in die borden volgens de huisstijl leveren.

Bijlage 6: Straatnaamborden

1. Inleiding

Straatnaamborden zijn belangrijk om een adres te kunnen vinden. Ze zijn onderdeel van een compleet informatiesysteem. Het lokale systeem begint bij de gemeentegrens waar verwijzingen staan naar deelgebieden zoals bedrijventerreinen en dorpen. Binnen die deelgebieden zijn de straatnamen de volgende schakel in de informatiereeks en de huisnummers de laatste stap om een adres te vinden.

Het systeem werkt het best als het uniform wordt uitgevoerd. Om helderheid te geven, beschrijven we in dit stuk hoe de straatnaamborden er in Deventer uit moeten zien. Dat is in de hele gemeente gelijk, met uitzondering van de binnenstad. In delen daarvan hebben de borden een klassieke/historische vormgeving. (NB: Dit beleid geldt niet voor straatnaamborden op bedrijvenparken. Daar is het bedrijvenparkmanagement verantwoordelijk voor de bebording.)

De gemeente moet zich bij het plaatsen van straatnaamborden houden aan wettelijke uitgangspunten. Deze staan in de uitvoeringsvoorschriften van het Besluit Administratieve Bepalingen inzake het Wegverkeer (BABW) en de norm NEN 1772:2014 "straatnaam- en huisnummerborden".

NEN 1772:2014 gaat over opvallendheid, zichtbaarheid en leesbaarheid van de straatnaamborden, zowel overdag als 's avonds. De norm behandelt zaken zoals afmetingen, uitvoering, constructie, kleursoorten, lichttechnische eigenschappen en plaatsing. De gemeente Deventer gaat uit van de NEN norm. In delen van de binnenstad kiezen we voor borden met een historische uitstraling. De norm biedt die ruimte.

2. Vormgeving

2.1. Huidige uitvoering

Op dit moment staan er in Deventer qua vorm en kleur verschillende soorten straatnaamborden. Ook de manier waarop ze zijn bevestigd varieert. De volgende uitvoeringen zijn te zien:

- Verschillende kleuren: er zijn zowel rode, lichtblauwe, donkerblauwe en zeer donkerblauwe straatnaamborden;
- Verschillende materialen, zoals gietijzer, gietaluminium en aluminium;
- Verschillende lettertypen: sommige namen zijn in hoofdletters gespeld, andere in een mix van hoofd- en kleine letters. En er zijn verschillen in afmetingen van de letters en het lettertype.

2.2. Gewenste uitvoering standaard

Met uitzondering van delen van de binnenstad, kiezen we bij de plaatsing van straatnaamborden de NEN normering. Dat betekent dat de borden er als volgt uit moeten zien:

Schrijfwijze

De spelling van straatnamen ligt vast in de Basisregistratie Adressen en Gebouwen. De stratenlijst kan bij de afdeling Verkeerstechniek worden opgevraagd.

Straatnaambord met één tekstregel

Een straatnaambord met één tekstregel is de eenvoudigste vorm.

Een straatnaambord met één tekstregel heeft de volgende afmetingen.

Onderdelen bord	Maximaal toegestane rijsnelheid		
	30 km/h	50 km/h	>50 km/h
Hoofdletterhoogte mm	60	80/60	110/80
Blauwe rand	10	10	10
Witte bies	10	10	15
R_{bu}	15	15	20
B	150	200	250
S	≥ 30	≥ 40	≥ 55
R_{bu} buitenstraal witte bies, in mm B hoogte van het bord, in mm s afstand tussen de witte bies en de beginhoofdletter, in mm Afstand tussen de witte bies en de laatste letter, in mm			

Maatgevend bij de keuze van de letterhoogte is de afstand van waaraf iemand de straatnaam moet kunnen lezen. Bij straten met gescheiden rijbanen en straten met parallel lopende ventwegen bepalen we de letterhoogte op basis van de ongunstigste situatie.

Letters en cijfers moeten worden aangeduid met lettertype RWS Dd.

Straatnaamborden met twee tekstregels

Als de lengte van een straatnaam te lang is om op één tekstregel te worden geplaatst, moet worden geprobeerd de lengte te beperken. Het aantal afkortingen in een straatnaam moet echter worden beperkt tot maximaal twee. De manier van afkorten staat in NEN 5825 "Adressen - Definities, tekensets, uitwisselingsformats en fysieke presentatie". Enkele voorbeelden van afkortingen zijn:

- Kon. voor Koningin;
- Pr. voor Prins;
- Pres. voor President;
- Min. voor Minister;
- Prof. voor Professor.

Als ondanks het gebruik van afkortingen de straatnaam te lang is, kan die over twee tekstregels worden verdeeld. Het afbreken van woorden moet worden vermeden. Straatnaamborden met twee tekstregels moeten worden uitgevoerd volgens de volgende figuur. De afmetingen moeten voldoen aan onderstaande waarden.

Onderdelen bord	Maximaal toegestane rijsnelheid		
	30 km/h	50 km/h	>50 km/h
Hoofdletterhoogte mm	60	80/60	110/80
Blauwe rand	10	10	10
Witte bies	10	10	15
R_{bu}	15	15	20
B	250	300	400
s	≥ 30	≥ 40	≥ 55
R_{bu} buitenstraal witte bies, in mm B hoogte van het bord, in mm s afstand tussen de witte bies en de beginhoofdletter, in mm afstand tussen de witte bies en de laatste letter, in mm			

Net als bij de borden met één tekstregel is de keuze van de letterhoogte afhankelijk van de afstand van waaraf iemand de straatnaam moet kunnen lezen.

Straatnaamborden met toevoeging van de wijknaam

Aan het straatnaambord kan het wijknummer, de wijknaam of plaatsnaam worden toegevoegd. Deze aanvulling moet buiten de kaderlijn en boven de straatnaam worden geplaatst. De toevoeging van de wijknaam moet zijn uitgevoerd in een zwarte tekst op een witte ondergrond. Het wijknummer en de plaatsnaam moeten zijn voorzien van een zwarte bies. De letterhoogte moet gelijk zijn aan 75% van de letterhoogte van de straatnaambord met één tekstregel. De toevoeging mag als los bord worden uitgevoerd of worden geïntegreerd in het straatnaambord.

Straatnaamborden met toevoeging van huisnummers

Wanneer huisnummers worden toegevoegd aan een straatnaambord om aan te geven of ze zich links of rechts daarvan bevinden, moeten ze onder het beeldvlak van de straatnaam worden geplaatst.

De toevoeging van de huisnummers en de richtingspijlen moeten zijn uitgevoerd in zwart op een witte achtergrond. De cijferhoogte van de huisnummers moet gelijk zijn aan 75% van die van de hoofdletters op een straatnaambord met één tekstregel.

De maatvoering van de pijlen is volgens pijltype B van CROW Publicatie 322. De hoogte van de pijl moet gelijk zijn aan 125% van de cijferhoogte. Als twee richtingen op het straatnaambord worden aangegeven, moeten de richtingen van elkaar worden gescheiden door een horizontale lijn. De toevoeging mag als los bord worden uitgevoerd, of worden geïntegreerd in het straatnaambord.

Straatnaamborden met toevoeging van richtingspijl(en)

Er kunnen pijlen aan een straatnaambord worden toegevoegd, om aan te geven dat een straatnaambord betrekking heeft op een links (of rechts) gelegen straat, of een straat die ter weerszijden van een kruispunt ligt. Deze pijlen moeten binnen de witte bies links, rechts of aan weerszijde van de straatnaam worden geplaatst.

De maatvoering is volgens pijltype B van de CROW publicatie 322. De hoogte van de pijl moet gelijk zijn aan 125% van de hoogte van de beginhoofdletter van de straatnaam.

Straatnaamborden met toevoeging van een verklarende tekst

We plaatsen bij voorkeur geen verklarende tekst onder een straatnaambord. Gebeurt dat toch, dan moet deze tekst buiten de witte bies worden geplaatst.

De verklarende tekst moet zijn uitgevoerd in witte letters op een blauwe ondergrond. De letterhoogte is 20 mm. Borden met verklarende tekst mogen met maximaal 50 mm worden verhoogd.

Bordlengte

De bordlengte wordt bepaald door het aantal letters in de straatnaam en door de toe te passen letterhoogte. Er gelden minimale en maximale afmetingen, namelijk 500 tot 1200 mm. Uit praktische overwegingen geven wij de voorkeur aan maximaal 1000 mm.

Kleursoorten en lichttechnische eigenschappen van de materialen

De kleursoorten en de lichttechnische eigenschappen moeten voldoen aan NEN-EN 12899-1 en NEN 3381. De zichtbaarheid bij duisternis kan worden gewaarborgd door retroreflecterend materiaal te gebruiken. De straatnaamborden en toevoegingen, met uitzondering van verklarende teksten, moeten in reflectieklasse III worden uitgevoerd.

Volgens de norm moeten de volgende kleuren worden aangehouden bij niet-retroreflecterende kleuren:

- blauw : RAL 5017;
- wit : RAL 9016;
- zwart : RAL 9017.

De blauwe RAL kleur 5017 is de lichtblauwe kleur waarin ook de bewegwijzeringsborden van de Nationale Bewegwijzeringsdienst (NBd) zijn uitgevoerd.

De gemeente Deventer geeft de voorkeur aan donkerblauw (RAL 5011).

Constructie van straatnaamborden

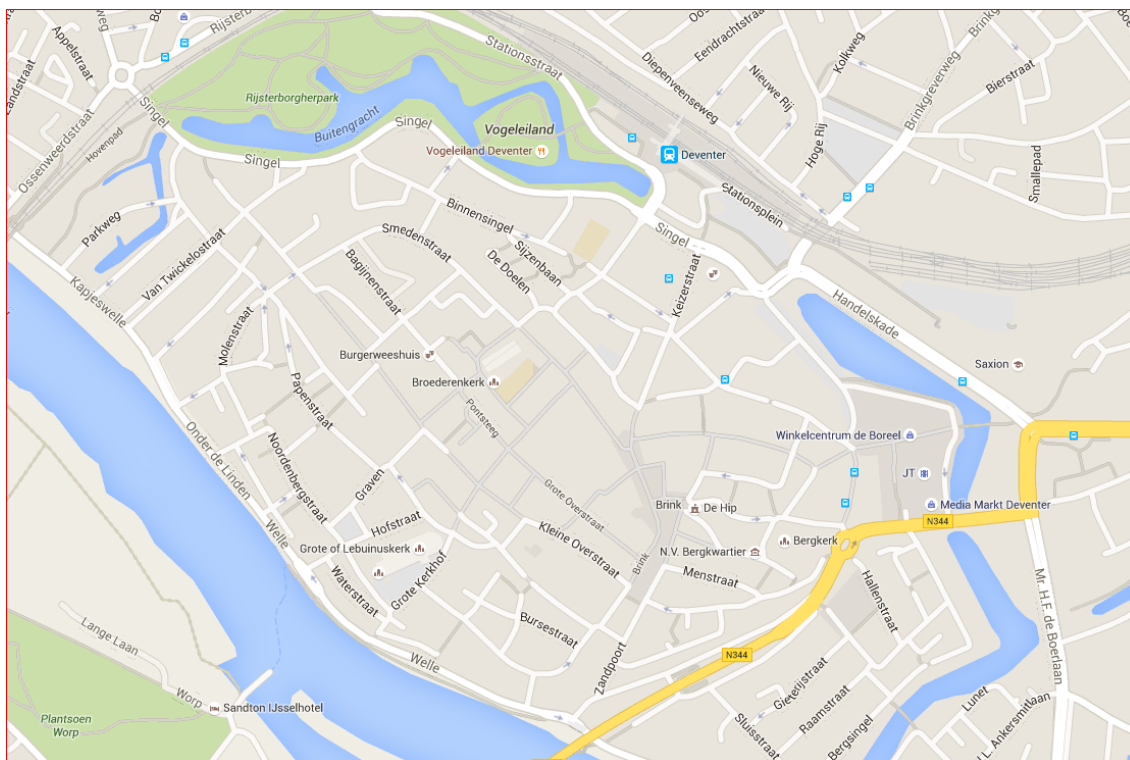
Deventer stelt een aantal eisen aan het materiaalgebruik:

- Straatnaamborden moeten uitgevoerd in aluminiumplaat met een dikte van ten minste 2 mm;
- Hebben een gesloten aluminium kokerprofiel;
- De voor- en achterzijde van het profiel zijn donkerblauw (RAL 5011);
- De bevestigingsmiddelen zijn niet zichtbaar in het beeldvlak;
- Het materiaal en de constructie moeten voldoen aan de in NEN 3381 gestelde eisen.

2.3. Uitvoering historische binnenstad

Deventer plaatst historische straatnaamborden in een deel van de binnenstad. Dit gebied is aangegeven in onderstaande figuur. Nu staan er ook buiten dit gebied historische straatnaamborden. Als vervanging nodig is, plaatsen we daar de standaard straatnaamborden.

Straatnamen op historische straatnaamborden		
Zandpoort	Mensstraat	Roggestraat
Brink	Kerksteeg	Prinsenplaats
Rijksmanstraat	Bergschild	Shoshannastraat
Achter de Muren-Zandpoort	Maansteeg	Walstraat
Muntengang	Golstraat	Bergkerkplein
Kapjeswelle	Graaf van Burenstraat	Achter de Muren Vispoort
Nieuwe Markt	Bruijnsteeg	Graven
Papenstraat	Het Klooster	Halvesteeg
Tibbensteeg	Kuiperstraat	Nieuwstraat
Hofstraat	Kleine Poot	Grote Poot
Lange Bisschopstraat	Pontsteeg	Striksteeg
Lamme van Deseplein	Duimpoort	Sint Jansstraat
Polstraat	Assenstraat	Vleeshouwerstraat
Kleine Overstraat	Grote Overstraat	Treurnietsgang
Sijzenbaanplein	Singelstraat	Keizerstraat
Noorderbergstraat	Muggeplein	Barmhartigesteeg

In dit gebied gelden de volgende eisen:

- Uitvoering straatnaambord:
 - Gegoten aluminium + geanodiseerd reliëfbord;
 - Kaderrand 7 mm en hoekafwerking.
- Lettertype
 - Hoogte 55 mm.
- Kleur
 - Blauwe ondergrond RAL5013;
 - Witte tekst + witte kaderrand en hoekafwerking RAL 9016.

2.4. Vervangen bestaande bordenbestand

Borden die niet aan de vormgevingseisen voldoen, gaan we niet planmatig vervangen. We doen dat bij incidenten zoals schade/vernieling of bij herinrichtingen van straten/woonwijken: het ingroeimodel.

Uitzondering op bovenstaande:

- Een enkel vervangen straatnaambord valt geheel uit het straatbeeld;
- Het te vervangen straatnaambord heeft net als omringende straatnaamborden een verkeerde spelling.

In bovenstaande gevallen kiezen we er voor de oude vormgeving of foutieve spelling te handhaven. Uitzonderingen moeten worden goedgekeurd door de afdeling Verkeerstechniek.

Samenvatting standaarduitvoering

- Constructie
 - aluminium kokerprofiel voor enkel of dubbelzijdige uitvoering;
 - minimum lengte van het bord 500 mm;
 - maximum lengte van het bord 1200 mm, gemeente Deventer heeft uit praktisch oogpunt voorkeur bij een maximale bordlengte van 1000 mm.
- Uitvoering
 - retroreflecterend klasse III.
- Kleur
 - bord donker blauw RAL 5011;
 - tekst, kaderrand en pijl wit RAL 9016;
 - toevoegingen wit RAL 9016;
 - letters en cijfers zwart RAL 9017;
 - achterzijde donker blauw RAL 5011.
- Tekst
 - standaard RWS Dd alfabet;
 - beginhoofdletter gevolgd door kleine letters;
 - cijferhoogte huisnummer gelijk aan hoogte onderkast letters straatnaam.
- Letterhoogte
 - maximale snelheid 30 km/h 60 mm;
 - maximale snelheid 50 km/h 80/60 mm;
 - maximale snelheid >50 km/h 110/80 mm.
- Kaderrand
 - maximale snelheid 30 km/h 10 mm;
 - maximale snelheid 50 km/h 10 mm;
 - maximale snelheid >50 km/h 15 mm.
- Hoogtebord één tekstregel
 - maximale snelheid 30 km/h 150 mm;
 - maximale snelheid 50 km/h 200 mm;
 - maximale snelheid >50 km/h 250 mm.
- Bevestiging
 - minimaal 240 cm boven het maaiveld.
- Plaats straatnaambord
 - afstand kant rijbaan tot straatnaambord minimaal 0,60 m en maximaal 3,0 m.
- Plaatsing volgens uitvoeringsvoorschriften BABW en NEN1772.

Uitzonderingen Historische binnenstad

Uitzonderingen voor de historische binnenstad die gehanteerd worden door gemeente Deventer:

- gegoten aluminium + geanodiseerd reliëfbord;
- blauw RAL5013;
- witte, RAL9016, kaderrand van 7 mm en hoekafwerking.

3. Plaatsing

3.1. Algemeen

We plaatsen straatnaamborden volgens het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer en NEN 1772:2014. Er geldt een aantal algemene uitgangspunten:

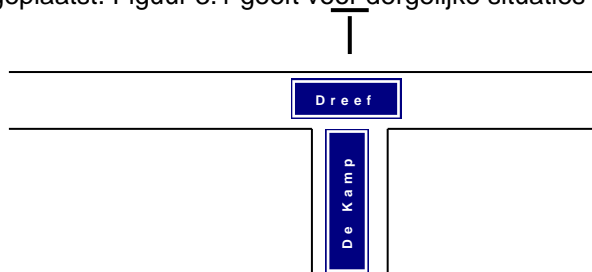
- Op straten bestemd voor rijdend verkeer moet het straatnaambord t.b.v. de zichtbaarheid op een flespaal aan de kant van de rijbaan worden geplaatst. Borden worden aan één paal of mast geplaatst, tenzij de zichtbaarheid en duidelijkheid worden aangetast. Binnen de kom van Deventer is de afstand tussen straat en gevels meestal beperkt. In dat geval mogen straatnaamborden op de gevel van de bebouwing worden aangebracht;
- De onderkant van het straatnaambord moet ten minste 2,40 m boven de rijbaan (trottoir, e.d.) worden geplaatst. Ter voorkoming van vandalisme is het aan te bevelen de afstand te vergroten tot 2,70 m;
- Als de openbare situatie de mogelijk biedt moet het straatnaambord voor de zijstraat, haaks (“vlaggend”) op de rijbaan van de doorlopende weg worden geplaatst. De zijkant van het straatnaambord moet zich minimaal 0,60 m en maximaal 3,0 m buiten de rijbaan bevinden;
- Bij een smalle (< 7 m) woonstraat kan worden volstaan met de plaatsing van de straatnaamborden aan één zijde van de straat;
- Op een kruispunt moet voor elke aanrijdrichting een straatnaambord worden geplaatst. Dit betekent bij het “vlaggend” aanbrengen van de straatnaamborden dat ze in de meeste situaties dubbelzijdig worden uitgevoerd;
- Bij straten met een ondergeschikte verkeersfunctie mag door toevoeging van richtingspijlen op het straatnaambord worden aangegeven dat het straatnaambord betrekking heeft op een straat ter weerszijden van het kruispunt. Als er vrij liggende fietspaden zijn, moeten straatnaamborden eveneens dubbelzijdig worden uitgevoerd en/of moeten extra borden worden geplaatst.

3.2. Kruisingen en splitsingen

Door de grote variëteit aan kruisingen en splitsingen is het niet mogelijk een volledige beschrijving te geven van alle voorkomende wegsituaties. Er is een interpretatie aan de hand van de volgende voorbeelden en de NEN-norm nodig.

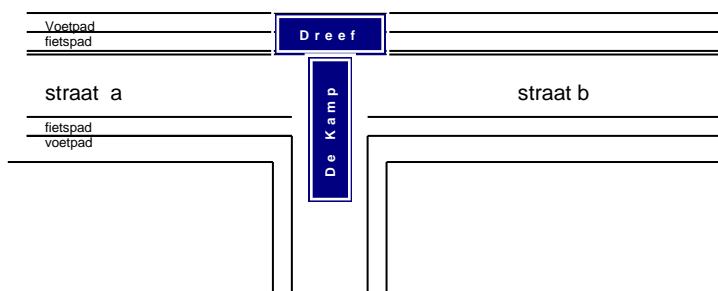
T-splitsingen

Als de doorlopende straat één straatnaam heeft, moet één straatnaambord worden geplaatst. Heeft de doorlopende straat twee straatnamen dan moeten er twee straatnaamborden met verwijzingspijl worden geplaatst. Figuur 3.1 geeft voor dergelijke situaties de plaatsing van het straatnaambord weer.

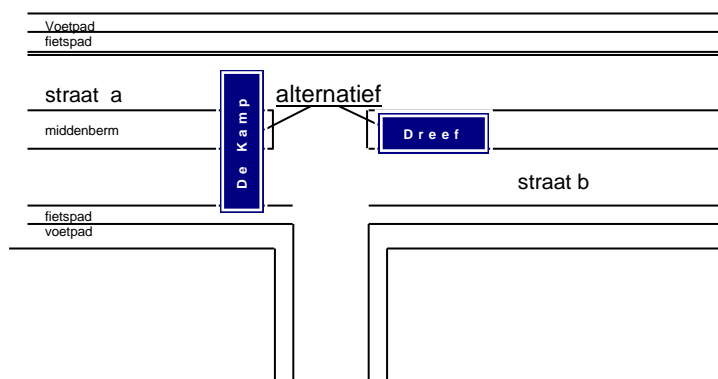
Figuur 3.1: Plaatsing straatnaambord op een T-splitsing

Wanneer de doorlopende straat bij een T-splitsing voorzien is van een fietspad wordt het straatnaambord volgens figuur 3.2 geplaatst. Het straatnaambord dat tegenover de zijstraat is geplaatst, moet dubbelzijdig en met twee namen worden uitgevoerd

Figuur 3.2: Plaatsing straatnaambord op een T-splitsing met parallel aan de doorlopende straat een fietspad.

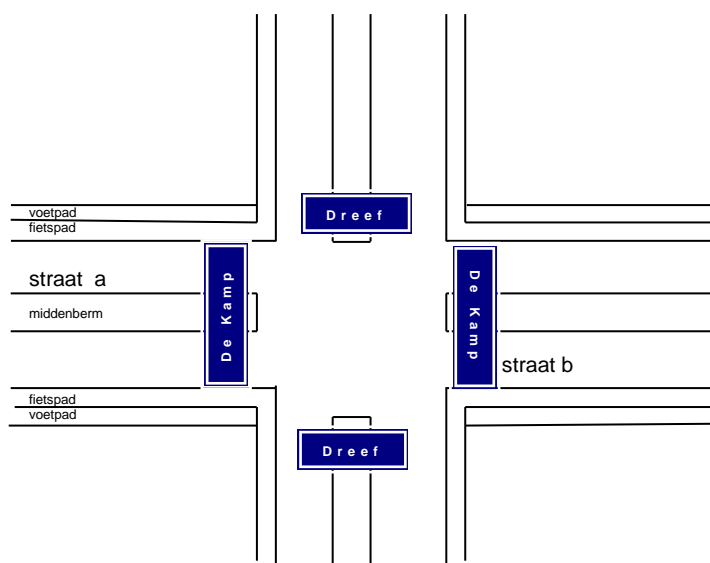
Als de rijbanen gescheiden worden door een middenberm, kunnen de straatnaamborden ook in de middenberm worden geplaatst. De alternatieve plaatsing voor de straatnaamborden is in figuur 3.3 weergegeven.

Figuur 3.3: Plaatsing straatnaambord op een T-splitsing waarbij de doorlopende straat gescheiden rijbanen heeft door een middenberm

Kruisingen

Bij kruisingen met gescheiden rijbanen geldt hetzelfde principe m.b.t. de plaatsing van straatnaamborden als bij een T-splitsing. Hebben de vier aansluitende straten allen een andere naam dan moeten op twee tegenover elkaar liggende straathoeken straatnaamborden worden geplaatst.

Figuur 3.4: Opstelling van straatnaamborden bij een volledige kruising van straten met gescheiden rijbanen waarbij de middenberm breder is dan 5 meter. Op de straatnaamportalen in de middenbermen worden de namen van de zijstraten met verwijzingspijlen vermeld.

4. Onderhoud

Deventer gebruikt de CROW richtlijn 188 "Richtlijn beheer en onderhoud verkeerstekens als handvat voor het onderhoud aan straatnaamborden. Daarnaast gaat de gemeente uit van de "Visie leefomgeving" uit februari 2014. Een van de hoofdpijlers uit de visie is dat de openbare ruimte schoon, heel en veilig is.

Als we voor een straat een meerjarig onderhoudsplan (MJOP) opstellen, bekijken we ook de straatnaamborden. Indien nodig worden ze vervangen. We onderhouden en vervangen borden naar aanleiding van (schade)meldingen.